

ЗАКОН

О КИНЕМАТОГРАФИЈИ

І. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом утврђује се општи интерес у области кинематографије, начин остваривања општег интереса у области кинематографије, као и друга питања од значаја за обављање кинематографских делатности.

Члан 2.

Кинематографију, у смислу овог закона, чине продукција, дистрибуција и јавно приказивање кинематографског дела.

Делатности које доприносе развоју кинематографије јесу: образовање и ширење филмске културе, унапређење ауторског, теоријског и критичког односа према кинематографији и популарисање филмских и других аудио-визуелних дела која чине историју српске кинематографије.

Члан 3.

Поједини изрази који се користе у овом закону имају следеће значење:

1) кинематографско дело је филм, односно видеограм, односно аудио-визуелно дело било које дужине, без обзира на носач (врсту подлоге) на којој је снимљено, посебно играни, документарни и анимирани филмови који су намењени биоскопском приказивању;

2) аутор је физичко лице које је створило оригинално кинематографско ауторско дело;

3) продуцент је правно лице или предузетник регистрован за организовање и финансирање продукције кинематографског дела;

4) дистрибуција је овлашћено стављање у промет кинематографског дела;

5) дистрибутер је правно лице или предузетник регистрован за обављање делатности дистрибуције кинематографског дела;

6) приказивач кинематографског дела је правно лице или предузетник регистрован за обављање делатности јавног приказивања;

7) јавно приказивање је овлашћено приказивање кинематографског дела путем одговарајућих технологија и техничких уређаја, доступно грађанима под једнаким условима у јавним просторијама, односно јавним просторима.

Други изрази који се користе у овом закону, а који се односе на интелектуалну својину, електронске медије и телекомуникације имају значење утврђено законима који уређују те области.

Члан 4.

Домаће кинематографско дело, у смислу овог закона, јесте кинематографско дело које је произвео домаћи продуцент, и које испуњава најмање три од следећих услова:

- 1) да је дело снимљено на српском језику или на језику припадника националних мањина у Републици Србији;
- 2) да су већина чланова ауторске екипе (редитељ, сценариста, композитор, директор фотографије и монтажер) држављани Републике Србије;
- 3) да су најмање 90% чланова филмске екипе (филмски глумци и филмски радници) држављани Републике Србије;
- 4) да је дело са тематиком из културног простора Републике Србије;
- 5) да је дело у целини или претежно снимљено на територији Републике Србије.

Члан 5.

Копродукционо кинематографско дело, у смислу овог закона, јесте дело у чијем суфинансирању, поред продуцента из Републике Србије, учествује један или више партнера из других земаља.

Копродукционо кинематографско дело може бити већинско (билатерално и мултилатерално) копродукционо кинематографско дело и мањинско (билатерално и мултилатерално) копродукционо кинематографско дело.

Већинско копродукционо кинематографско дело, поред услова из става 1. овог члана, мора да испуњава следеће услове:

- 1) у случају билатералног копродукционог кинематографског дела – учешће већинског партнера не сме да буде више од 80% укупних трошкова производње кинематографског дела;
- 2) у случају мултилатералног копродукционог кинематографског дела – већински партнер учествује са 30 – 70% укупних трошкова производње кинематографског дела.

Мањинско копродукционо кинематографско дело, поред услова из става 1. овог члана, мора да испуњава следеће услове:

- 1) у случају билатералног копродукционог кинематографског дела – учешће мањинског партнера не може бити мање од 20% укупних трошкова производње кинематографског дела;
- 2) у случају мултилатералног копродукционог кинематографског дела – учешће мањинског партнера не може бити мање од 10% укупних трошкова производње кинематографског дела.

Члан 6.

Страно кинематографско дело, у смислу овог закона, јесте кинематографско дело које не испуњава услове за статус домаћег кинематографског дела из члана 4. овог закона, односно услове за статус копродукционог кинематографског дела из члана 5. овог закона, а које је за рачун страних правних или физичких лица (страног продуцента односно домаћег копродуцента) делом или у целини произведено у Републици Србији, средствима страних правних или физичких лица.

Члан 7.

Ради подстицања страних продуцента да у Републици Србији производе страна кинематографска дела из члана 6. овог закона и копродукциона дела из члана 5. овог закона страном продуценту исплаћују се из буџета Републике

Србије, у складу са средствима обезбеђеним у буџету Републике Србије, до 20% укупно утрошених средстава за снимање филма на територији Републике Србије, у складу са посебним актом Владе.

Члан 8.

Делатношћу производње, дистрибуције и јавног приказивања кинематографског дела могу да се баве правна лица и предузетници регистровани за обављање кинематографских делатности.

Члан 9.

Одредбе овог закона не односе се на производњу и приказивање кинематографских дела која производе правна лица, предузетници и физичка лица за личну, наменску или некомерцијалну употребу.

II. ОПШТИ ИНТЕРЕС У ОБЛАСТИ КИНЕМАТОГРАФИЈЕ

Члан 10.

Општи интерес у области кинематографије, у смислу овог закона, јесте:

- 1) очување континуитета, слободе и разноврсности кинематографског стваралаштва;
- 2) подстицање домаћег филмског уметничког стваралаштва;
- 3) подстицање производње домаћих и страних кинематографских дела у Републици Србији;
- 4) подстицање дистрибуције и јавног приказивања у области кинематографског стваралаштва;
- 5) подстицање обнове, одржавања и стандардизације биоскопске мреже;
- 6) подстицање развоја техничке базе кинематографије Републике Србије и увођења информатичких технологија и модернизација у области кинематографије;
- 7) увођење обједињеног електронског информатичког центра дистрибуције и продаје биоскопских улазница;
- 8) подстицање и очување културног идентитета домаћег кинематографског стваралаштва;
- 9) остваривање права на културну посебност у области кинематографије припадника националних мањина у Републици Србији;
- 10) унапређење међународне сарадње и интеграције домаће кинематографије у европске и светске програме развоја кинематографије;
- 11) подстицање културне разноликости у области кинематографије;
- 12) подстицање представљања домаћих кинематографских дела на значајним међународним манифестацијама.

Средства за остваривање општег интереса у области кинематографије обезбеђују се у буџету Републике Србије.

Члан 11.

Ради остваривања општег интереса из члана 10. овог закона доноси се Програм активности за остваривање општег интереса у области кинематографије (у даљем тексту: Програм).

Програм утврђује Влада, на предлог министра надлежног за културу, најкасније до краја текуће године за наредну годину, у складу са средствима обезбеђеним у буџету Републике Србије.

Програм посебно садржи:

- 1) приоритете у финансирању филмске продукције (играни, документарни, дечији, дебитански филм);
- 2) начине за подстицање копродукција;
- 3) садржаје и поступке за ширење и осавремењивање дистрибутерске и приказивачке мреже;
- 4) мере за популаризацију и пласман домаћег филма у иностранству;
- 5) садржај и форму обележавања значајних јубилеја филмске уметности;
- 6) облике подршке домаћим филмским организацијама, фестивалима и манифестацијама;
- 7) друге мере за стимулисање производње, дистрибуције и јавног приказивања кинематографских дела.

Акт о утврђивању Програма објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Члан 12.

Продуцент кинематографског дела финансираног или суфинансираног средствима из буџета Републике Србије и Југословенска кинотека су у обавези да организатору манифестације од значаја за културу Републике Србије, коју је подржало министарство надлежно за културу, без накнаде уступе копију кинематографског дела за учешће на тој манифестацији.

III. ФИЛМСКИ ЦЕНТАР СРБИЈЕ

Члан 13.

Стручне послове у области кинематографије и друге стручне послове утврђене овим законом обавља Филмски центар Србије (у даљем тексту: Центар).

Центар је установа културе која обавља делатност у складу са законом којим се уређују јавне службе.

Оснивач Центра је Република Србија.

Оснивачка права у име Републике Србије врши Влада.

Центар има својство правног лица.

Седиште Центра је у Београду.

Члан 14.

Средства за рад Центра обезбеђују се из:

- 1) буџета Републике Србије;
- 2) прихода које оствари пружањем услуга на тржишту;
- 3) донација, добротворних прилога и спонзорстава;
- 4) других извора, у складу са законом.

Члан 15.

Надзор над законитошћу рада Центра врши министарство надлежно за послове културе (у даљем тексту: Министарство).

Центар подноси Министарству годишњи извештај о свом раду и годишњи извештај о стању у кинематографској делатности у Републици Србији на основу података из Јединствене евиденције о кинематографским делатностима у Републици Србији, коју води у складу са овим законом.

Члан 16.

Средства утврђена за финансирање или суфинасирање општег интереса који се остварује у складу са Програмом, користе се на основу јавног конкурса.

Средства из става 1. овог члана могу да се додељују:

- 1) као трајно (бесповратно) учешће у финансирању или суфинасирању пројеката у области кинематографије;
- 2) као финансијска подршка за реализацију одређеним пројектима, уз повраћај средстава сразмерно учешћу.

Члан 17.

Два пута годишње, Центар расписује и спроводи јавни конкурс ради прикупљања предлога за финансирање или суфинансирање пројеката производње домаћих филмова. Јавни конкурси за финансирање или суфинансирање пројеката за друге области кинематографије расписују се најмање једном годишње.

Конкурс је отворен месец дана од његовог расписивања.

Предлог одлуке о избору пројеката по расписаном јавном конкурс доноси комисија коју образује Центар. Комисија се састоји од пет чланова из реда истакнутих уметника и стручњака у области кинематографије.

Комисија из става 3. овог члана утврђује предлог одлуке у року од 60 дана од дана завршетка јавног конкурса из става 1. овог члана.

На основу предлога конкурсне комисије Управни одбор Центра доноси одлуку о избору пројеката и додели средстава за финансирање и суфинансирање изабраних пројеката у року од 15 дана од доношења предлога комисије.

Послове спровођења конкурса и доношења одлуке о избору пројеката Центар врши као поверене.

Против одлуке из става 5. овог члана може се изјавити жалба Министарству у року од 15 дана од дана доношења одлуке.

Критеријуми за избор пројеката у кинематографији који се финансирају и суфинансирају из буџета Републике Србије су следећи:

- 1) оригиналност, аутентичност идеје, теме и садржаја сценарија;

- 2) инованитивност, убедљивост сценарија и допринос развоју филмског језика;
- 3) наративна структура сценарија, карактеризација ликова и уверљивост дијалога;
- 4) оцена доприноса значају домаће кинематографије;
- 5) допринос сценарија у представљању духа времена;
- 6) очекивана привлачност филма за домаћи и међународни културни простор;
- 7) успешност претходних филмских пројеката редитеља филма (гледаност, учешће на фестивалима, награде);
- 8) изводљивост пројекта: буџет, сложеност снимања, план и термини снимања;
- 9) учешће страних продуцената у пројекту.

Министар уређује ближе критеријуме и мерила за избор пројеката у кинематографији који се финансирају и суфинансирају из буџета Републике Србије.

На начин расписивања и спровођења јавног конкурса, садржај уговора о финансирању или суфинасирању пројекта, начин праћења извршења уговора, као и друга питања од значаја за спровођење конкурса која нису уређена овим законом примењују се одредбе закона којим се уређује област културе.

IV. ПОДСТИЦАЊЕ ДОМАЋЕ КИНЕМАТОГРАФИЈЕ

Члан 18.

Средства за подстицање домаће кинематографије обезбеђују се:

- 1) из буџета Републике Србије;
- 2) 1,5% од укупно остварене месечне претплате за Радиодифузну установу Србије Радио телевизија Србије (РТС);
- 3) 20% средстава остварених од накнаде коју емитери, у складу са законом којим се уређује радиодифузија, плаћају Републичкој радиодифузној Агенцији (РРА) за добијено право за емитовање програма, најкасније до 31. марта текуће године од средстава остварених у претходној години;
- 4) 10% средстава остварених од накнаде коју јавни телекомуникациони оператори плаћају Републичкој агенцији за електронске комуникације (РАТЕЛ) за добијено право за изградњу, поседовање или експлоатацију јавне телекомуникационе мреже, односно за пружање јавне телекомуникационе услуге, средства остварена од накнаде за коришћење и доделу радио фреквенција, средства остварена по основу издавања сертификата, као и средства остварена на име трошкова техничког прегледа и других трошкова издавања дозвола, уплаћених најкасније до 31. марта текуће године од средстава остварених у претходној години;
- 5) прилога, донација, поклона и помоћи од домаћих и страних правних и физичких лица;
- 6) из других извора у складу са законом.

Члан 19.

Средства из члана 18. тач. 3) – 6) овог закона осим средстава која се обезбеђују из буџета Републике Србије, уплаћују се на посебан рачун Центра.

V. ЈЕДИНСТВЕНА ЕВИДЕНЦИЈА О КИНЕМАТОГРАФСКИМ ДЕЛАТНОСТИМА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Члан 20.

Центар, као поверени посао, води Јединствену евиденцију о кинематографским делатностима у Републици Србији (у даљем тексту: Евиденција).

Евиденција се води ради формирања базе података као основе за утврђивање стратегије развоја домаће кинематографије и предузимање конкретних мера економске и културне политике у области кинематографије.

Евиденција обухвата следеће податке:

1) о кинематографској продукцији:

(1) произведена кинематографска дела (назив, продуцент, редитељ, директор фотографије, монтажер, композитор, носиоци главних улога, сценограф, костимограф, главни аниматор, дужина, врста подлоге на којој је снимљено, година производње, у даљем тексту: основни подаци),

(2) произведена кинематографска дела суфинансирана средствима из буџета Републике Србије (уз основне податке, облик суфинансирања),

(3) произведена кинематографска дела суфинансирана средствима из европских фондова (уз основне податке, назив фонда и облик стимулације),

(4) произведена кинематографска дела у свим облицима копродукције (уз основне податке копродуцента, земља);

2) о дистрибуцији кинематографских дела:

(1) сва увезена и јавно приказана кинематографска дела (уз основне податке, земљу порекла),

(2) сва извезена кинематографска дела (уз основне податке, земља у коју се извози);

3) о приказивању кинематографских дела:

(1) стални биоскоп (место, адреса, контакти, врста и марка опреме за репродукцију, број седишта, облик власништва),

(2) повремени биоскоп - поливалентни објекти културе (место, адреса, контакти, врста и марка опреме за репродукцију, број седишта, облик власништва);

4) о комплементарним делатностима кинематографије:

(1) филмски фестивали у земљи (катеорија, место, организатор, број приказаних филмова, добитници награда),

(2) учешће домаћег филма на међународним филмским фестивалима (назив филма, година производње, назив фестивала, земља, освојене награде),

(3) репрезентативна филмска удружења (назив, седиште, контакти, делатност),

(4) награде у области кинематографије (републичке, струковне),

(5) часописи у области кинематографије (име, издавач, динамика излажења),

(6) подаци о рестаурацији домаћих филмова (уз основне податке о филму и која установа је извршила рестаурацију).

Садржину и начин вођења Евиденције из ст. 1, 2. и 3. овог члана, као и начин прибављања и коришћења података и обрасце на којима се подносе подаци уређује Министар.

Члан 21.

Правно лице и предузетник који обављају кинематографских делатности дужни су да редовно достављају одговарајуће податке за потребе вођења Евиденције.

Члан 22.

Правна лица и предузетници који обављају кинематографске делатности дужни су да пријаве промену података из Евиденције у року од 15 дана од дана настанка промене.

VI. ПОДСТИЦАЈ ФИЛМСКОМ ПРОГРАМУ

Члан 23.

Јавно приказивање домаћег и копродукционог кинематографског дела финансираног или суфинансираног средствима из буџета Републике Србије започиње у биоскопима и на филмским фестивалима.

Други овлашћени приказивачи дела из става 1. овог члана могу јавно приказивати по истеку рока од шест месеци од дана почетка јавног приказивања у биоскопима и на филмским фестивалима.

Члан 24.

Биоскопи који на свом редовном годишњем програму имају преко 30% од укупних сати пројекција, домаћих и европских кинематографских дела, могу остварити право на стимулацију програма и модернизацију услова за приказивање, на основу годишњег конкурса Центра, у складу са чланом 17. овог закона.

Члан 25.

Приказивачи кинематографских дела дужни су да продају биоскопске улазнице које садрже свој број и назив филма.

Продаја биоскопских улазница мора бити компјутеризована и врши се на начин тако да обезбеђује да, се сви подаци о броју продатих биоскопских улазница за сваки појединачно приказани филм сливају у електронски информатички центар Центра.

VII. ЗАШТИТА МАЛОЛЕТНИКА И ЗАБРАНА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ, ПОДСТИЦАЊЕ НАСИЉА И ВРЕЂАЊЕ ЉУДСКОГ ДОСТОЈАНСТВА

Члан 26.

Ако садржина кинематографског дела може да нашкоди моралном, физичком или менталном развоју малолетника, правно лице односно предузетник, који обавља кинематографске делатности дужан је да приликом

стављања у промет или јавног приказивања тог кинематографског дела истакне ознаку да се дело не препоручује лицима млађим од седам, четрнаест односно осамнаест година, у зависности од категорије тог дела.

Упутство о начину извршавања обавеза из става 1. овог члана, доноси Центар.

Јавно приказивање кинематографског дела чија садржина тешко угрожава физички, ментални или морални развој малолетника, забрањено је.

Посао из става 2. овог члана Центар обавља као поверени посао.

Члан 27.

Забрањено је стављање у промет и јавно приказивање кинематографског дела којим се заговара или подстиче дискриминација, мржња или насиље против лица или групе лица због њиховог припадања или неприпадања некој раси, вери, нацији, етничкој групи, полу, због њихове сексуалне опредељености или неком другом личном својству.

Кинематографском делу са порнографским садржајем или садржајем којим се заговара или подстиче насиље и отворено вређају људско достојанство може се изрећи мера забране јавног приказивања.

Члан 28.

Одлуку о забрани стављања у промет и јавног приказивања кинематографског дела из члана 26. став 3. и члана 27. овог закона у првом степену доноси виши суд, на предлог јавног тужиоца.

Члан 29.

Поступак по предлогу за забрану стављања у промет и јавног приказивања кинематографског дела из члана 26. став 3. и члана 27. овог закона хитан је.

Претрес се мора одржати у року од три дана од дана пријема предлога.

Претрес се може одржати и без присуства уредно позваних странака, на шта се странке у позиву на претрес изричито упозоравају.

Члан 30.

Решење по предлогу за забрану суд доноси одмах по завршеном претресу, а председник већа објављује га без одлагања.

Решење се мора писмено израдити и његов оверени препис доставити странкама у року од три дана од дана објављивања.

Члан 31.

Жалба против решења првостепеног суда по предлогу за забрану подноси се у року од три дана од дана достављања овереног преписа решења.

Жалба се не доставља противној страни на одговор.

Благовремену и дозвољену жалбу, заједно са свим списима, првостепени суд доставља другостепеном суду у року од два дана од дана пријема жалбе.

Другостепени суд може позвати и саслушати странке.

Другостепени суд одлучује о жалби у року од три дана од дана пријема жалбе са списима.

Члан 32.

Ако овим законом није другачије одређено, у поступку за забрану стављања у промет и јавног приказивања кинематографског дела из члана 26. став 3. и члана 27. овог закона сходно се примењују одговарајуће одредбе Законика о кривичном поступку.

VIII. НАДЗОР

Члан 33.

Надзор над спровођењем овог закона и прописа донетих на основу овог закона врши Министарство.

IX. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 34.

Новчаном казном од 300.000,00 динара до 2.000.000,00 динара казниће се за прекршај правно лице које обавља кинематографске делатности, ако:

1) не достави податке потребне за вођење Евиденције на прописани начин (чл. 21. и 22);

2) продаје биоскопске улазнице чији садржај није усклађен са садржајем прописан чланом 25. овог закона;

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара.

За прекршај из става 1. тач. 1) и 2) овог члана казниће се предузетник новчаном казном од 100.000 до 500.000 динара.

Уз казну за прекршај из става 1. овог члана може се изрећи заштитна мера забране вршења кинематографске делатности правном лицу у трајању од једне до три године, односно заштитна мера забране вршења одређених послова одговорном лицу у трајању до једне године и заштитна мера јавног објављивања пресуде.

X. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 35.

Подзаконски прописи за спровођење овог закона донеће се у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 36.

Правна лица и предузетници који су почели са обављањем кинематографске делатности пре ступања на снагу овог закона, дужни су да доставе одговарајуће податке потребне за вођење Евиденције у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 37.

Правна лица и предузетници који обављају кинематографске делатности дужни су да у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона ускладе своје пословање са одредбама овог закона.

Члан 38.

Центар наставља рад у складу са одредбама овог закона, и дужан је да усклади своју организацију, акте и пословање са одредбама овог закона, у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 39.

Даном почетка примене овог закона престаје да важи Закон о кинематографији („Службени гласник РС”, бр. 46/91, 53/93 – др. закон, 56/93 – УС, 67/93 – др. закон, 47/94 – др. закон, 48/94 – др. закон и 101/05 – др. закон).

Члан 40.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењиваће се по истеку шест месеци од дана ступања на снагу.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење закона садржан је у одредбама члана 97. тачка 10. Устава Републике Србије, којим је прописано да Република Србија, поред осталог, уређује и обезбеђује систем у области културе.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Анализа садашњег стања

Данас су односи у области кинематографије регулисани Законом о кинематографији из 1991. године („Службени гласник РС”, бр. 46/91, 53/93, 56/93, 67/93, 47/94, 48/94 и 101/05). Међутим, друштвено-економске промене и технолошки развој су битно утицали на промену тих односа, тако да је важећи закон превазиђен, и с обзиром на то да решавање постојећих системских проблема није било могуће решити вршењем измена и допуна наведеног закона, наметнула се потреба за доношењем новог закона.

Конечно, овај закон не регулише, или детаљно не регулише, низ питања значајних за ову материју као што су нпр. јасно дефинисање значења појединих израза који се користе у кинематографији; јасно дефинисање домаћег кинематографског дела, копродукционог дела и страног кинематографског дела; могућност посебног стимулисања страних продуцената да производе страна и копродукциона кинематографска дела у Републици Србији; општи интерес у области кинематографије и његово остваривање; јавни конкурс као основни механизам прикупљања предлога за финансирање или суфинасирање општег интереса у области кинематографије; подстицање домаће кинематографије; подстицај филмском програму; заштиту малолетника и забрану дискриминације, као и друга питања значајна за кинематографију.

Проблеми које закон треба да реши

Разлози за доношење Закона о кинематографији су неопходност за системским решавањем нагомиланих проблема у овој области узрокованих превазиђеним законским решењима важећег Законом о кинематографији из 1991. године, потреба прилагођавања кинематографских делатности и субјеката у области кинематографије новонасталим друштвено-економским променама и технолошком развоју, као и потреба за јединственом законском регулативом која би обухватила све основне и комплементарне кинематографске делатности, осавременила и учинила ефикаснијим начине остваривања општег интереса у области кинематографије и уважила настале друштвене промене.

Циљ који се доношењем закона постиже

Стварање оптималних услова за развој кинематографије у Републици Србији и обављање свих делатности у области кинематографије, омогућавање подстицања и подршке развоју свих врста кинематографског стваралаштва у Републици Србији, формирање базе података као основе за утврђивање стратегије развоја домаће кинематографије и предузимање конкретних мера економске и културне политике у области кинематографије - Јединствене евиденцију о кинематографским делатностима у Републици Србији, омогућавање подстицаја филмском програму стимулацију програма и модернизацију услова за приказивање намењену биоскопима који на свом редовном годишњем програму имају преко 30%, од укупних сати пројекција, домаћих и европских кинематографских дела, подстицању домаћег филмског

стваралаштва, подстицање увођења информатичких технологија и модернизација у области кинематографије, развој културне индустрије у области кинематографије подстицањем страних продуцента да производе страна кинематографска дела и копродукциона кинематографска дела у Републици Србији.

Разматране могућности да се проблем реши и без доношења прописа

У току анализе разматрано је неколико релевантних могућности:

- status quo - не мењање важећег Закона о кинематографији,
- измене односно допуне Закона о кинематографији којим би се извршила корекција дела уочених проблема,
- доношење новог закона који би у потпуности регулисао ову област.

Прва опција није била одржива из разлога што није више било могуће обезбедити адекватни правни оквир којим би се на јединствен начин и трајно уредиле кинематографске делатности.

Друга опција подразумевала би измене и допуне у погледу низа питања (која сада Закон не регулише, или не регулише детаљно) значајних за уређивање области кинематографије, утврђивање општег интереса у области кинематографије и начин његовог остваривања, поверавање послова који се односе на кинематографску делатност из надлежности министарства надлежног за културу Филмском центру Србије као имаоцу јавних овлашћења, обезбеђивање подстицања домаће кинематографије, утврђивање Јединствене евиденције о кинематографским делатностима у Републици Србији, утврђивање подстицаја филмском програму, заштита малолетника и забрана дискриминације, подстицања насиља и вређање људског достојанства у кинематографији, утврђивање прекршаја, као и надзор над спровођењем овог закона. Разлог зашто ова опција није изабрана је због чињенице да такав обим промена неминовно узрокује доношење новог закона, а не његову корекцију кроз измене и допуне.

Имајући у виду чињеницу да је уређивање области кинематографије предмет законске регулативе, а да су друштвено-економске промене и технолошки развој битно утицали на промену односа у области кинематографије који су регулисани Законом о кинематографији из 1991. године („Службени гласник РС”, бр. 46/91, 53/93, 56/93, 67/93, 47/94, 48/94 и 101/05) у такој мери да је важећи закон превазиђен, и обзиром да решавање постојећих системских проблема није било могуће решити вршењем измена и допуна наведеног закона, наметнула се потреба за доношењем новог закона.

Зашто је доношење прописа најбољи начин за решавање проблема

Уважавајући значај филма као уметничког дела и високог угледа који заузима у међународним оквирима, а суоченог са проблемима ограниченог тржишта, наша држава се према кинематографији односи као према приоритетној делатности. У којој мери ће држава утицати на остваривање основног циља у овој области а то је развој кинематографских делатности и у оквиру тога помагати процес развоја своје националне а истовремено и светске кинематографије зависи од конкретних законских решења. Уређивање области кинематографије, утврђивање општег интереса у области кинематографије и начин његовог остваривања, поверавање послова који се односе на кинематографску делатност из надлежности министарства надлежног за културу Филмском центру Србије као имаоцу јавних овлашћења, обезбеђивање подстицања домаће кинематографије, утврђивање Јединствене евиденције о

кинематографским делатностима у Републици Србији, утврђивање подстицаја филмском програму, заштита малолетника и забрана дискриминације, подстицања насиља и вређање људског достојанства у кинематографији, утврђивање прекршаја, као и надзор над спровођењем овог закона, предмет је законске регулативе. Из наведених разлога ова област може се уредити искључиво доношењем закона.

III. ОСНОВНИ ПРАВНИ ИНСТИТУТИ И ПОЈЕДИНАЧНА РЕШЕЊА

Основним одредбама (чл. 1-9) дефинишу се: предмет уређивања, дефинисање кинематографије и делатности које доприносе развоју кинематографије, поједини изрази који се користе у овом закону, домаће кинематографско дело, копродукционо кинематографско дело, страно кинематографско дело, подстицања страних продуцента, субјекти обављања делатности производње, дистрибуције и јавног приказивања кинематографског дела.

Овим законом утврђује се општи интерес у области кинематографије, начин остваривања општег интереса у области кинематографије, као и друга питања од значаја за обављање кинематографских делатности.

Кинематографију, у смислу овог Закона, чине продукција, дистрибуција и јавно приказивање кинематографског дела. Делатности које доприносе развоју кинематографије јесу: образовање и ширење филмске културе, унапређење ауторског, теоријског и критичког односа према кинематографији и популарисање филмских и других аудио-визуелних дела која чине историју српске кинематографије.

Утврђена су значења појединих израза који се користе у овом закону.

Утврђени су услови које кинематографско дело мора да испуњава да би се сматрало домаћим кинематографским делом, које кинематографско дело се сматра копродукционим кинематографским делом (већинско билатерално и мултилатерално копродукционо кинематографско дело и мањинско билатерално и мултилатерално копродукционо кинематографско дело. Такође је утврђено шта се сматра страним кинематографским делом.

Прописано је да ће ради подстицања страних продуцента да у Републици Србији производе страна кинематографска дела из члана 6. овог закона и копродукциона дела из члана 5. овог закона страном продуценту исплаћују се из буџета Републике Србије, у складу са средствима обезбеђеним у буџету Републике Србије, до 20% укупно утрошених средстава за снимање филма на територији Републике Србије, у складу са посебним актом Владе.

Делатношћу производње, дистрибуције и јавног приказивања кинематографског дела, сходно овим одредбама, могу да се баве правна лица и предузетници регистровани за обављање кинематографских делатности.

Најзад, овим одредбама је предвиђено је да се одредбе овог закона не односе на производњу и приказивање кинематографских дела која производе правна лица, предузетници и физичка лица за личну, наменску или некомерцијалну употребу.

Одредбама о општем интересу у области кинематографије (чл. 10-12) прописан је општи интерес у области кинематографије за чије остваривање се средства обезбеђују у буџету Републике Србије. Овим одредбама прописано је и да се ради остваривања општег интереса доноси Програм активности за остваривање општег интереса у области кинематографије, који утврђује Влада на предлог министра надлежног за послове културе најкасније до краја текуће

године за наредну годину у складу са средствима обезбеђеним у буџету Републике Србије, као и садржину Програма. Акт о утврђивању Програма објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Такође је прописана обавеза за продуцента кинематографског дела финансираног или суфинансираног средствима из буџета Републике Србије и Југословенска кинотека да организатору манифестације коју је подржало министарство надлежно за културу без накнаде уступе копију кинематографског дела за учешће на манифестацијама од значаја за културу Републике Србије.

Одредбама о Филмском центру Србије (чл. 13-17) утврђено је да стручне послове у области кинематографије и друге стручне послове утврђене овим законом обавља Филмски центар Србије, установа која обавља делатност у складу са законом којим се уређују јавне службе, као и начине обезбеђивања средства за рад ове установе.

Надзор над законитošћу рада Филмског центра Србије врши министарство надлежно за послове културе, а Филмски центар Србије је дужан да Министарству подноси годишњи извештај о свом раду и годишњи извештај о стању у кинематографској делатности у Републици Србији, на основу података из Јединствене евиденције о кинематографским делатностима у Републици Србији.

Значајно је поменути да је овим одредбама предвиђено да се средства утврђена за финансирање или суфинансирање општег интереса, који се остварује путем Програма активности за остваривање општег интереса у области кинематографије, користе на основу јавног конкурса, као и да се та средства могу додељивати као трајно (бесповратно) учешће у финансирању или суфинансирању пројеката у области кинематографије и као финансијска подршка за реализацију одређеним пројектима, уз повраћај средстава сразмерно учешћу.

Овим одредбама прописано је и финансирање или суфинансирање пројеката производње филмова, односно да ради прикупљања предлога за финансирање или суфинансирање пројеката производње домаћих филмова Филмски центар Србије два пута годишње расписује и спроводи јавни конкурс, док се конкурси за финансирање или суфинансирање пројеката за друге области кинематографије расписују најмање једном годишње. Утврђена је и динамика спровођења конкурса. Предвиђено је да предлог одлуке о избору пројеката по расписаном јавном конкурс доноси комисија коју образује Филмски центар Србије, која се састоји од пет чланова из реда истакнутих уметника и стручњака у области кинематографије, а да Управни одбор Филмског центра Србије на основу предлога одлуке о избору пројеката по расписаном јавном конкурс коју доноси комисија доноси одлуку о избору пројеката и додели средстава за финансирање и суфинансирање изабраних пројеката. Предвиђено је да се против поменутих одлука, може се изјавити жалба Министарству у року од 15 дана од дана доношења одлуке. Овим одредбама прописани су и критеријуми за избор пројеката у кинематографији који се финансирају и суфинансирају из буџета Републике Србије, а актом министра надлежног за културу ће се уредити ближи критеријуми и мерила за избор пројеката у кинематографији који се финансирају и суфинансирају из буџета Републике Србије.

Одредбама о подстицању домаће кинематографије (чл. 18-19) прописани су извори из којих се обезбеђују средства за подстицање домаће кинематографије, као и да се та средства и средства из других извора у складу са законом, осим средстава из буџета Републике Србије, уплаћују на посебан рачун Филмског центра Србије.

Одредбама о јединственој евиденцији о кинематографским делатностима у Републици Србији (чл. 20-22) уређује се Јединствена евиденција о кинематографским делатностима у Републици Србији и њена садржина коју, ради формирања базе података као основе за утврђивање стратегије развоја домаће кинематографије и предузимање конкретних мера економске и културне политике у области кинематографије, води Филмски центар Србије као поверен посао, и чију садржину и начин вођења начин прибављања и коришћења података и обрасце на којима се подносе подаци ближе уређује министар надлежан за културу.

Прописана је и дужност за правно лице и предузетника који обавља кинематографску делатност да редовно достављају без одлагања одговарајуће податке за потребе вођења ове евиденције, као и дужност да пријаве промену података из Евиденције у року од 15 дана од дана настанка промене.

Одредбама о подстицају филмском програму (чл. 23-25) прописују се могућност јавног приказивања домаћег и копродукционог кинематографског дела, финансирано или суфинансирано средствима из буџета Републике Србије започиње у биоскопима и на филмским фестивалима, а да други овлашћени приказивачи ова дела могу јавно приказивати по истеку рока од шест месеци од дана почетка јавног приказивања у биоскопима и на филмским фестивалима.

Утврђено је да биоскопи који на свом редовном годишњем програму имају преко 30% од укупних сати пројекција, домаћих и европских кинематографских дела, могу остварити право на стимулацију програма и модернизацију услова за приказивање, на основу годишњег конкурса предвиђеног овим законом.

Посебно је утврђено и прописивање обавезе за приказиваче кинематографских дела да продају биоскопске улазнице у складу са садржином прописаном овим законом.

Одредбама о заштити малолетника и забрани дискриминације, подстицања насиља и вређање људског достојанства (чл. 26-32) и ово важно питање је нашло своје место у Предлогу закона о кинематографији. Тако је овим одредбама предвиђено да је правно лице односно предузетник, који обавља кинематографске делатности дужан да приликом стављања у промет или јавног приказивања кинематографског дела чија садржина може да нашоди моралном, физичком или менталном развоју малолетника, дужан да истакне ознаку да се дело не препоручује лицима млађим од седам, 14 односно 18 година, у зависности од категорије тог дела. Овим одредбама прописује се и забрана стављање у промет и јавно приказивање кинематографског дела којим се заговара или подстиче дискриминација, мржња или насиље против лица или групе лица због њиховог припадања или неприпадања некој раси, вери, нацији, етничкој групи, полу, због њихове сексуалне опредељености или неком другом личном својству, као и изрицање мере забране јавног приказивања кинематографског дела са порнографским садржајем или садржајем којим се заговарају или подстичу насиље и отворено вређају људско достојанство. Овим одредбама прописане су надлежности и поступак забране и стављања у промет тих кинематографских дела.

Одредбом о надзору (члан 33) уређује се да надзор над спровођењем овог закона и прописа донетих на основу овог закона врши министарство надлежно за послове културе.

Казненим одредбама (члан 34) предвиђене су казне за прекршаје.

Прелазним и завршним одредбама (чл. 35-40) утврђује се: рок за доношење подзаконских прописа за спровођење овог закона; обавеза за правна лица и предузетнике који су почели са обављањем кинематографске делатности пре ступања на снагу овог закона да доставе одговарајуће податке потребне за вођење Јединствене евиденције о кинематографским делатностима у Републици Србији, у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона; обавеза за правна лица и предузетнике који обављају кинематографске делатности да у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона ускладе своје пословање са одредбама овог закона; обавезу Филмског центра Србије који наставља рад у складу са одредбама овог закона, да усклади своју организацију, акте и пословање са одредбама овог закона, у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона; престанак важења Закона о кинематографији („Службени гласник РС”, бр. 46/91, 53/93, 56/93, 67/93, 47/94, 48/94 и 101/05), као и ступање на снагу овог закона осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије” и примена по истеку шест месеци од дана његовог ступања на снагу.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити додатна финансијска средства у буџету Републике Србије за 2011. годину, с обзиром на то да се овим законом предвиђа његова одложена примена (шест месеци од дана његовог ступања на снагу) тако да се очекује да ће се са применом Закона почети средином 2012. године.

Доношењем овог закона обезбеди ће се значајна додатна средства за подстицање домаће кинематографије, с обзиром на то да је одредбама овог закона предвиђено да се потребна средства за подстицање домаће кинематографије обезбеђују од: остварене месечне претплате за Радиодифузну установу Србије Радио телевизија Србије (РТС); средстава остварених од накнаде коју емитери, у складу са Законом о радиодифузији, плаћају Републичкој радиодифузној агенцији (РРА) за добијено право за емитовање програма; средстава остварених од накнаде коју јавни телекомуникациони оператори плаћају Републичкој агенцији за електронске комуникације (РАТЕЛ) за добијено право за изградњу, поседовање или експлоатацију јавне телекомуникационе мреже, односно за пружање јавне телекомуникационе услуге, средстава остварених од накнаде за коришћење и доделу радио фреквенција, средстава остварених по основу издавања сертификата, као и средстава остварених на име трошкова техничког прегледа и других трошкова издавања дозвола; прилога, донација, поклона и помоћи од домаћих и страних правних и физичких лица, и из других извора у складу са законом.

Имајући у виду горе наведено, за спровођење овог закона у 2012. и 2013. години није потребно обезбедити додатна финансијска средства у буџету Републике Србије.